GAZETA KRAKOWSKA

Nro 23.

Z KRAKOWA DNIA 21 MARCA 1819. ROKU W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 13 Marca.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król raczył nayłaskawiey mianować:

Dekretami daty 2 i 9 Lutego r. b.

Pana Antoniego Powalskiego, Naczelnika dochodów stałych w Kommissyi Przychodów i Skarbu, tudzież

Pana Woyciecha Grzymałę, Vice-Referendarza, Referendarzami Stanu Nadzwyczaynemi.

Dekretami z dnia 16 Lutego t. r.

Pana Henryka Zabiełłę, Szambelana Dworu: Koniuszym Dworu Królewsko-Polskiego.

JX. Wincentego Siedleckiego Suffraganem Dyecezyi Chełmskiey, Obrządku Grecko-Unickiego.

Dekretami z dnia 24 t. m.

JW. Franciszka Węgleńskiego, Sędziego Naywyższey Instancyi, JW. Stanisława Hrabię Grabowskiego, Posła z Powiatu Stanisławowskiego, Senatorami Kasztelanami.

Nakoniec Dekretami z daty 16 t. m. raczył Nayiaśnieyszy Pan wynagradzaiąc położone w tym kraiu zasługi przez PP. Bausa Podpułkownika i Gottman Porucznika Inżynieryi, z powodu robot tyczących się wystawienia nowego gmachu Mennicznego, ozdobić pierwszego Orderem S. Stanisława 3ciey klassy, drugiego takimże Orderem 4tey klassy.

Dyrekcyia Mennicy Królestwa Polskiego.

Podaie do powszechney wiadomości, iż dostrzeżone zostały w cyrkulacyi fałszywe pieniądze:

1mo. W Wdztwie Płockiem, talar Pruski z popiersiem teraźnieyszego Monarchy z r. 1814 z literą A. pod tą liczbą; iest on z cyny, a zatem łatwo rozpoznany bydź może, po brzęku, który mnieyszy dźwięk wydaie, po literach i wszystkich rysach tak popiersia Monarchy, iako i wieńca dębowego, będącego z drugiey strony, które są nie wyraźne i iak gdyby rozlane; a wreszcie po kolorze teyże cyny.

2do. W Woiewództwie Augustowskiem, złotówki Pruskie pod r. 1817 z literą A, pod tą liczbą, z rodzaiu teraźnieyszych nowego stępla, w których popiersie Monarchy iest w mundurze, a okrąg iest spła-

szczony i gładki. Te fałszywe złotówki są rownież z cyny odlane; więc łatwo po znane bydź mogą, po kolorze tego metallu, nie wyraźnych rysach twarzy, niewydatności liter, i po nierównem spłaszczeniu na okręgu.

3tio. W Woiewództwie Kaliskiem, fałszywe złotówki Pruskie z roku 1812 z literą A. pod liczbą, te wymagaią tem większey baczności, iż z trudnością poznane bydź mogą, a osobliwie wieczorem i widziane będąc z tey strony, gdzie iest wieniec dębowy i napis w środku, 6 einen Reichs Thaler. Do rozrożnienia ich od dobrych złotówek, następuiące oznaki służyć iednak mogą. Strona napisu w środku dębowego wieńca, rzadko bardzo iest dobrze wybita strona z popiersiem Monarchy często iest wytarta, i naywydatnieysze części twarzy są czarniawe lub kolor miedzi okazuią: w napisie na około popiersia Fridr: Wilhelm, litera D. iest nieco mnieysza od innych, a litera W trochę większa: brzęk fałszywych złotówek, mniey dźwięku wydaie, obrączka zaś na okręgu iest ciemna iak gdyby brudna, i nie bardzo wydatna.

4to. W Woiewództwie Płockiem, dwuzłotówka Xztwa Warszawskiego z r. 1812; rozpoznana bydź może po bardzo nierowney grubości na brzegach, gdyż w iednych mieyscach prawie dwa razy iest grubsza iak w drugich, po brzęku, który daleko mnieyszy dźwięk wydaie, po niewydatności popiersia Monarchy, a szczególniey Orła Polskiego i Saskiego herbu, tudzież po kolorze ciemnym pobielania, z pod którego żółty kolor mosiądzu przebiia się.

Dyrekcyia Mennicy Król: Pol: wzywa wszelkie Władze Policyine i Skarbowe, do dawania baczności na kurs wyżey opisanych pieniędzy dla odkrycia winowayców i oddania ich pod sąd właściwy a ochronienia Publiczności od szkody.

Działo się w Warszawie d. 11 Marca 1819. roku.

Dyrektor Mennicy *Bieńkowski* — Kontroler Jeneralny *Karol Hoffmann.*

Z Peterzburga d. 14 Lutego d. k.

Dnia 8 b. m. przybyły do tuteyszey stolicy Xiężna Wirtemberska Antonina i córka iey Maryia; stanęły w pałacu zimowym.

Członek Synodu, Exarcha Gruzyi, Arcy-Biskup Teofilakt, mianowany został Metropolitą Kartalińskim i Kachelańskim.

Grodzieński Vice-Gubernator, Radca Stanu Andrzykowicz, mianowany Gubernatorem cywilnym tamże.

Oddawna oczekiwane śniegi spadły tu w takiey obfitości, iakiey nie pamiętaią. Ludzie czyszczący ulice i brzeg kanałów nie schodzą prawie z mieysca. Zima wszelako iest łagodna i nie mieliśmy tu nad 15 stopni zimna. Teraz właśnie iest pora karnawału nazwana Maślenicą. Góry z lodu wzniesiono na zwyczaynem mieyscu naprzeciw zimowego pałacu i od rana do wieczora pełne są ludu. W teatrach otworzonych teraz pomimo żałoby mało bywa widzów.

W imiennym naywyższym Jego Cesarskiey Mości Ukazie dnia 28 z. Grudnia wyrażono:

„Przez wzgląd, iż w kadeckim korpusie górniczym, oprócz umieiętności właściwie do górnictwa potrzebnych, dawane są nietylko wszystkie te nauki i w daleko większey obszerności, które wyliczone są

w ukazie z dnia 6 Sierpnia 1809 roku, ale i inne ku doskonalszemu ukształceniu służące naymiłościwiey rozkazuiemy: Naprzód: Wszystkie prerogatywy, Ukazem Naszym z d. 14 Lutego tego roku, nadane uczniom szlacheckich pensyy Uniwersytetu Moskiewskiego i przy głównym Instytucie pedagogicznym ustanowioney, rozciągnąć i na uczniów górniczego kadeckiego korpusu, którzy obrali dla siebie służbę w wydziale górniczym, ieżeli po ukończeniu zupełnego kursu nauk, po examinie w tymże korpusie złożonym przy wyyściu otrzymaią zwyczayne zaletne świadectwa od zwierzchności tego korpusu. Powtore: Po wysłużeniu w wydziale górniczym, bez żadney nagany, przepisanych lat dziesięciu, przez uczniów tego korpusu, i po przeyściu do służby cywilney, podnosząc do rangi 8mey i 5tey klassy, nie wymagać po nich examinu, przepisanego ukazem z dnia 6 Sierpnia 1809 roku.,,

Ukaz Jego Cesarskiey Mości z dnia 4 Stycznia r. b wyraża:

,,Ze względu, że Metropolita Grecko-Unickich Kościołów, obowiązany iest prezydować w 2gim Departamencie Rzymsko-Katolickiego duchownego kollegiium, uznaiemy za niepotrzebną, ażeby zasiadał w tym Departamencie Prałat lub Kanonik z Metropolitalney dyecyi Litewskiey; ale obok tego rozkazuiemy: iżby pomieniony Departament wybierał na trzy lata z Opatów zakonu Bazyliańskiego dwóch kandydatów, do utwierdzenia przez Nas iednego z nich na członka tego Departamentu, z pensyią po 1200 rubli na rok, zarówno z członkiem Infułatem w 1wszym Departamencie.,,

Z Wiednia d. 12 Marca.

Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość z Arcy Xiężniczką Karoliną opuścili d. 27 z. m. Wenecyią, udaiąc się przez Padwę, Rovigo, Ferrarę i Bononiią do Florencyi.

Z Berlina d. 11 Marca.

Kanclerz stanu Xże Hardenberg oddał dziś Ministrowi stanu i Jenerałowi porucznikowi Hr. Lotum ministerstwo skarbu i kredytu stanu, iako też zawiadywanie jeneralną kontrolą. Aktualny tayny naczelny Radca skarbowy Ladenberg zostaie stosownie do woli J. K. Mci iak dotąd przy jeneralney kontroli, a aktualny tayny naczelny Radca Rother iako Dyrektor handlu morskiego przy ministeryium skarbu.

Minister stanu Bülow powrocił z Frankfortu nad Odrą.

Z Paryża d. 3 Marca.

Nowy Par, Marszałek Perignon został d. 23. z. m. do izby Parow wprowadzony. — W izbie Deputowanych proiekt względem robienia i sprzedawania prochu został d. 27 większością 199. przeciw 9. głosow przyięty.

Twierdzą tu powszechnie, iż partyia w izbie Parow użyła słabości Margrabi Barthelemy do żądania zmiany w ustawie względem obiorow. Rzecz tak była taiemnie zrobiona, iż żaden z Ministrow o tem niewiedział. Gdy ta wiadomość doszła do giełdy spadły papiery rządowe na 67. za 100.

D. 27. izba Deputowanych zamieniła się w tayny wydział, dla słuchania następuiącey przez P. Lafitte, Ternaux i Perrier podaney z wielu podpisami prośby: — Izba dziedziczna uczyniła wniosek o zmianę ustawy względem obiorow do izby Deputowanych. Parowie, których konstytucyyne pełnomocnictwo uznaiemy, siebie tylko reprezentuią, a zatem wcale roż-

ne maią powody od reprezentantow, których narod obiera, zdaią się prosic J. K. Mci o zmianę czyli uchylenie iedyney organiczney ustawy, która wspiera i utwierdza konstytucyią naszą; ustawy, która rodzi w nas wdzięczność dla iey dawcy, i na którey nawet opiera się iedność między tronem i ludem. Krótkość czasu niedozwoliła nam przytoczyć tu mocnieyszych powodow, lecz te podobnoby tu zbytecznemi były. Prośiemy Was, abyście bronili praw waszych obieraczow; te prawa są źrodłem ich mocy, a zatem i waszemi. Są one dla nas drogiemi, chociaż nie wszyscy iesteśmy obieraczami, ponieważ wszyscy uważamy w nich rękoymią wszystkich innych praw. Obiory nastąpiły bez naymnieyszego nieporządku. Deputowani nasi okazali się wiernemi wolności, Monarsze i konstytucyi. Utrzymuycie więc wszystkiemi siłami liberalne i dobroczynne ustanowienie, które Król proponował i uświęcił, które Europa dziwi, spokoyność i skutek uwieńczyły, i bez wystawienia Francyi na nowe burze nie może bydź naruszone. „

P. Lafitte wniosł potem adress do Króla o utrzymanie ustawy względem obiorów. Izba postanowiła d. 3 b. m. zastanowić się nad tym wnioskiem.

Wniosek Margr. Barthelemy względem odmiany ustawy o obiorach został wczoray w izbie Parów większością 98 przeciw 55 głosów przyięty. Za 10 dni będzie izbie Deputowanych przesłany, lecz iak tam przyięty zostanie, przewidzieć nie można; to tylko pewna, iż mnostwo prośb iest przeciw niemu podawanych.

Ultraroialiści usypali od niejakiego czasu nowe batteryie przeciw swoim przeciwnikom, liberalistom i konstytucyonistom. Nie widząc w izbie Deputowanych dla siebie nadziei, uciekli się do izby Parów. Lecz przewiduiąc, iż propozycya zrobiona przez którego z ich stronników, nie wielkie sprawiłaby wrażenie, umieli tak rzeczy nakierować, iż uczynił ią do żadney wprawdzie nienależący partyi, szanowny i powszechnie poważany, ale wiekiem, chorobą i nieszczęściami osłabiony Mąż, Margrabia Barthelemy. Przy głosowaniu w izbie Parów w Grudniu okazało się, iż większość składa się z ultraroialistów, których liczba powiększyła się ieszcze przez mianowanie nowych Parów na mieysce oddalonych w r. 1815. — Rozpoczęte iuż były układy, i Król miał nawet, iak mowią, wezwać Barthelemy aby cofnął swoy wniosek; lecz gdy to nie nastąpiło Ministrowie predsięwzięli zaraz swoie środki. Albo izba Parów powiększoną zostanie oddalonemi w r. 1815 Parami, albo też izba Deputowanych będzie rozwiązaną i nowe obiory w całey Francyi nastąpią. Przez ostatni środek upadłby sam przez się wniosek Barthelemy, a nowe obiory utworzyłyby pewnie liberalną i konstytucyyną izbę Deputowanych, która nietylko nie odmieniłaby ustawy o obiorach, ale wspólnie z Rządem uchwaliłaby resztę organicznych ustaw. Ministrowie są zupełnie przekonanemi, iż trzymać się musza konstytucyonistów.

W całym Paryżu rozchodzi się od dwoch dni wieść, która zapewne od ultraroialistów wyszła, że Xże Eugeniusz (Beauharnais) i iego siostra Hortenzyia powroca do Paryża.

Dziennik Minerwa zaprzecza rozgłoszoney wieści, iakoby P. Eymery zabrał

zsobą składki dla osadników Pola przytułku. Złożone one są u Kupca Dannevillier starszego i wynoszą dotąd 73,896 fr.

Pisma nasze zawieraią nowe urządzenie głownego sztabu woyska naszego. Na iego czele znayduie się Monsieur (brat Królewski) iako Jenerał Pułkownik Szwaycarów; Potem Xże Angouleme, Admirał Francyi, Jenerał pułkownik kirysserów, karabinierów i dragonów; Xże Berry, Jenerał pułkownik strzelców, lekkiey jazdy i ułanów; Xże Orleanu, Jenerał pułkownik huzarów, i 16 Marszałków Francuzkich, iako to: Xże Conegliano, Hr. Jourdan, Xże Trevizo, Xże Eckmühl, Hr. Serrurier, Xże Valmy, Xże Gdański, Xże Belluno, Xże Tarentu, Xże Reggio, Xże Raguzy, Xże Albufery, Margr. Gouvion St. Cyr, Xże Coigny, Margr. Beurnonville i Xże Viome il.

Minister woyny Marszałek St. Cyr. choruie niebezpiecznie na gorączkę piersiową.

Liczba weteranów woyska Francuzkiego wynosić ma 500,000, z których 220,000 zdatnych ieszcze iest do służby.

Officerom gwardyi narodowey zabronione iest rozkazem dziennym bez pozwolenia nie podawać nic do gazet.

Wyszło tu z druku życie Jakoba II. Króla Angielskiego podług własnych iego pamiętników napisane.

Gazeta w Bordeaux potwierdza, iż Xże Richelieu zapisał zakładom tamteyszem nadane mu przez narod 50,000 fr. dochodu, i wymawia się, iż iedynie przez wzgląd, aby nie ściągnąć uwagi Francyi na Xcia Richelieu milczała dotąd o dobroczynnym tym czynie; ale gdy okoliczności iemu towarzyszące mogłyby bydź przekręczone, donosi zatém o nim, tak iak istotnie nastąpił.

Z Londynu d. 27 Lutego.

D. 25. wyszła gazeta Dworska z dodatkiem, który zawiera urzędowe doniesienie o działaniach woyskowych w wschodnich Indyiach w r. 1817 i wielkie pochwały tamteyszego woyska.

W mieście naszem krąży od kilku dni mnostwo wieści. Wielkie domy kupieckie upaść miały w Liwerpoolu, iakoż bogaty tuteyszy dom, który był w związku z tamteyszemi, wstrzymał wypłatę 600,000 fszt: W Paryżu wybuchnąć miało zaburzenie z powodu sprzeciwiania się zmianie ustawy względem obiorow. Nie zprawdziły się te wieści, wszelako zniżyły papiery rządowe.

W rachunku podanym izbie niższey na nadzwyczayne wydatki, umieszczono 22,500 fszt: na tabakiery dla obcych Ministrow.

W Ballenloan (w Xięstwie Walli) czuć się dało d. 11 b. m. wieczorem mocne trzęsienie ziemi z burzą i śniegiem.

Nadzwyczayna gazeta z Chili, która przez Brazyliią tu otrzymano, zawiera list Dowodcy eskadry Niepodległych Blanco do Ministra morskiego Rpltey Buenos-Ayres, pod d. 17 Listopada z Valpairoso, w którym donosi, iż powrocił do tego portu z 50 działowym okrętem Hiszpańskim Jzabella i 3 przewozowemi, które zabrał na wysokości pod wyspą Santa Maria. Płynęły one z Kadyxu do Lima i miały na sobie 606 żołnierzy i 36 officerow, z których 213 podczas podroży umarło, a 217, z niedostatku było bliskich śmierci. Maytkowie znaydowali się w naysmutnieyszym stanie. Domyślić się na-

leży, iż reszta przewozowych statkow do tego konwoiu należących zatopić się w drodze musiała. Z tem wszystkim pod wyspą Santa Maria zostawiona została korweta Chacabaca aż do 30 Listopada, dla schwytania ieśliby który z tych okrętow uszedł burz pod przylądkiem Horn.

Goniec Oroneko, dziennik wydawany przez Niepodległych w Augusturze, zawiera następuiące wiadomości: Rada stanu Rpltey Wenezueli miała publiczne posiedzenie, na którym Dyrektor naywyższy Bolivar miał mowę o położeniu rzeczy. Odmalowawszy naypięknieyszemi farbami stan Rpltey i zapewniwszy o patryiotyzmie całego ludu, proponował zwołanie kongressu na d. 1 Stycznia, co z zapałem uchwalone zostało. Na tym kongresie nastąpić ma ostateczne urządzenie Rpltey i zapewnienie praw każdego Obywatela. Wyszły zaraz rozporządzenia do obrania deputowanych. — Jenerał Saraza ciągle odnosi zwycięztwa w powiatach Chagnarancal, Ortico i Calbario. Cała prowincyia Coro powstała i oświadczyła się za sprawą Niepodległych. Jenerał Królewski Morillo usiłował przeciągnąć na swoią stronę Jenerała Saraza i nakłonić go do opuszczenia sprawy patryiotow; lecz światły ten i nieustraszony patryiota odrzucił ze wzgardą wszystkie ofiary.

Z Włoch d. 28 *Lutego.*

Od d. 15 b. m. Oyciec S. odwiedza codziennie Kościoły. Wszystkie zatem wieści o niebezpieczney iego słabości były zmyślone.

Kardynał Sekretarz stanu Consalvi poiechał do Wenecyi dla powitania NN. Cesarstwa Austryiackich w imieniu Oyca S. i towarzyszenia im w dalszey podroży.

Wielki Xże Rossyyski Michał z powodu żałoby po swey siostrze, Królowey Wirtemberskiey, mało pokazuie się publicznie w Rzymie.

Ostatnie dni zapustu odbyły się okazale w Rzymie; wydane zostało rozporządzenie, aby od godziny 11 do 12tey w nocy żaden powoz nie pokazywał się w ulicach, i nie przeszkadzał przechodowi pieszych masek.

D. 8 b. m. umarł w Rzymie uczony języków i starożytności Ackerblad w 60 roku życia.— Pisma Włoskie naganiaiąc zamysł P. Naro szukania i wydobywania starożytności z Tybru, radzą, iż naymądrzey uczyniłby, gdyby potrafił osuszyć Tyber w okolicach Rzymu, ja na owczas naylatwieyby się o nich przekonał.

Nadeszła do Rzymu wiadomość, iż Missyia Katolicka w Kentucki, nad którą biskup obiął od r. 1810 zwierzchnictwo, nadzwyczayne uczyniła postępy. W przeciągu 4 lat założonych zostało 27 Kościołów i 43 kongregacyy; ukończono katedrę, do czego przyłożyli się nawet dyssydenci. Missyionarze rozszerzeli się na 200 godzin drogi od Missury. Gmachy kościelne własnemi stawiaią rękami.

Do Rzymu przybył P. Bronstedt, sprawuiący interessa Duńskie przy Stolicy S.

Hrabina Casati w Rzymie grzeiąc się d. 9 b. m. u kominka, tak nieszczęśliwie się obrociła, iż suknia zapaliła się na niey. Postrzegłszy to, rzuciła się na ziemię i krzyczała o pomoc; przybiegł służący, i chcąc ugasić ogień nakrył ią obrusem, lecz bezskutecznie; zgromadziło się na

krzyk więcey osób i wodą ogień ugasiły; ale tak dalece poparzyła wiele części ciała, iż za kilka dni w naywiększych boleściach umarła.

Ludność Bononii wynosiła na początku roku zeszłego 62,134, a na początku teraźnieyszego naliczono 63.649 ludzi.

Z Chrystiianii d. 28 *Lutego.*

Gazeta państwa zawiera następuiący list z Skiägenas północney Norwegii pod d. 9 Lutego. "Niesłychana susza, którey w południowey Norwegii doznano, była bezwątpienia wielką klęską. My tu przeciwnie od Lipca, wyiąwszy 14 dni w Wrześniu, mieliśmy codziennie południowy wiatr i deszcz. D. 2 Stycznia orano tu iescze, a konie i owce pasły się na trawie. Naystarsi ludzie zapewniaią, iż podobney pory ieszcze nie pamiętaią.,,

Z Minchen d. 1 *Marca.*

Pomiędzy Deputowanemi izby drugiey stanów Bawarskich słyną szczególniey wymową: Radca appelacyyny Hofstetten, Professór Mehmel, Professor Behr, Radca duchowny i Pleban w Kellheim X. Socher, Pleban Wircburski X. Pfister, Pleban w Gunzenhausen X. Stephany, Burmistrz Minchiński Utzschneider, Burmistrz Eichstadtski Gruber, Bankier Augszburski Schetzler, Viceprezes w Ambergu Aretin, Merkel z Aszafenburga, Dyrektór cyrkułowy w Bambergu Dangel, Burmistrz Bamberski Hornthal, Radca magistratu w Schweinfurcie Stolle, Radca appelacyyny Sturz, Sędzia w Rothenburgu Häcker, Notaryusz Spirski Köster. Niektorzy z tych Deputowanych, którzy nie należą do strony opozycyyney, są ochydnie od słuchaczów nazywanemi.

Znayduie się tu teraz dwóch znakomitych Hiszpanów, Margr. Cerralvo i Szambelan Kawaler Casvanga. Ziawienie ich przy naszem Dworze nie zdaie się nie mieć celu. Przybyli tu z Turynu.

Ambassador Perski Abdul Hasan Chan iadący z Wiednia do Paryża i Londynu przybył tu d. 27 z. m.

— D. 4 —

Izba Radców stanu, o którey we wnętrznem urządzeniu nic dotąd nie wspomniano, obrała 6 kommissyy, prawodawczą, podatków, spraw wewnętrznych, umorzenia długów, użaleń, względem nadwerężenia konstytucyi i ułożenia przepisów.

Wszystkie woyska idąc za przykładem osady tuteyszey, podaią ciągle Królowi adressy, iż nie chcą na konstytucyą, ale tylko Królowi przysięgać. Deputowany Hornthal wprowadził rzecz tę do izby Deputowanych, która odesłaną została po zdanie do właściwey kommissyi; lecz ta dotąd milczy.

Gazeta seymowa zawiera artykuł o ulepszeniu skarbu Bawarskiego. Co do potrzeb Dworu (wyraża), iż uszanowanie dla kochanego Monarchy nie dozwala zapuszczać się wszczegóły. Powaga tronu powinna bydź utrzymana, i wydatki tego gatunku nie podlegaią ograniczeniu. Do podniesienia zaś skarbu podaie następuiące sposoby: 1) Dobre urządzenie systemu administracyi. 2) Użycie do służby zdatnych ieszcze pensyienistow. (Autor tego artykułu wyznaie, iż od r. 1809 wybrał z skarbu 40,000 Zr. bez bycia użytecznym kraiowi.) 3) Zniesienie izb dochodów. (Niema, mówi kosztownieyszego i razem obmierzleyszego urzędu nad izby Dochodów.) 4) Przywrócenie prawney prowizyi od długów kraiowych po 5 od 100. 5) Scisłe i prędkie przeglądanie wydatków

kraiowych. 6) Uprostowanie cywilnych i kryminalnych ustaw. 7) Utrzymywanie gmachów Rządowych spadać ma na urzędników, którzy ie zamieszkuią. 8) Zmnieyszenie tax sądowych, które dotąd są nad zwyczay wielkie. 9) W wielu odnogach administracyi można znaczną zaprowadzić oszczędność; w żadney iednak niema więcey urzędników, iak przy celney. Leśnictwo otrzymało niedawno nader kosztowne urządzenie. —— Przez wszystkie te środki sądzi gazeta seymowa może kray milliony oszczędzić. Czyli zaś podobnem iest zmnieyszenie woyska, to zależy od zewnętrznych stosunków; lecz żaden obywatel nie chciałby przez takową oszczędność widzieć oyczyzny na niebezpieczeństwo wystawioney.

Chłop porownał niedawno zgromadzenie stanów Bawarskich z małżeństwem. Ostatnie składa się z 2 ciał, równie iak pierwsze z 2 izb. Oboie powinny bydź iednem ciałem o dwóch duszach. Król związał to małżeństwo stanów; lecz zaraz się skłóciło. Mąż chce bydź czemś więcey niżeli żona, a ta żąda rownych praw, zwłaszcza, iż ma naywięcey do czynienia i zdaie publicznie sprawę z swoiego gospodarstwa.

Arcybiskup Gebsattel ma mieć zaszczyt koronowania Króla wczasie posiedzeń stanów.

Z Madrytu d. 20 Lutego.

Urzędowy artykuł gazety Dworskiey zaspokaia umysły o stanie zdrowia Królestwa. W Tangerze nie iest choroba morowa tak bardzo iak dawniey pustoszącą, nie umiera iuż na nią iak 80 ludzi miesięcznie; ale w Tunis i w całym tym kraiu pada ieszcze na nią do 300 ludzi codziennie. Naywiększe ostrożności środki przeciw zarazie zachowane są na wszystkich brzegach Hiszpańskich.

Ostatnie uwiadomienie ministrowskie wzywa właścicieli papierów Królewskich do stawienia się o ich odnowienie pod karą utraty zaległey prowizyi. Lecz groźba ta zdaie się mało obchodzić właścicielów rzeczonych papierów, bo przekonanemi są, iż nietylko prowizyią, ale i kapitał utracić muszą. Dziś nie można nawet po 10 za 100 zmienić papierów na monetę; tak daleko upadł kredyt rządowy.

List prywatny z Kadyxu pod d. 6 Lutego donosi: „O wyprawie do południowey Ameryki zupełnie tu ucichło. Handel nasz wcale ustał, a względem pożyczki dla Rządu, iakkolwiek korzystne iey są warunki, żaden z kapitalistów się nie zgłasza. Nadeszła tu wiadomość, że konwoy z Mexyku przeznaczony dla naszego miasta z 5 mill. piastrów w gotowiźnie i drogich towarach, nadszedł do Werakrux d. 10 Listopada i ieszcze tam z braku zasłony zostaie.

Vicekról Nawarry miał z rozkazu Króla wszystkich mieszkańców rozbroić.

Rzucono tu znowu nowe ziarno niechęci. Wszelka sprzedarz dóbr, która podczas zaburzeń nastąpiła, ma bydź za nieważną uznana, częścią że niebyła potrzebna, częścią zatania i częścią, że nie w przepisanych formach była uskuteczniona.

Życzących trzymać Gazetę Krakowską od 1. Kwietnia r. b. uprasza Redakcyia nayuprzeymiey o wczesne się zgłaszanie.

DODATEK DO N.^RO 23. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 21. MARCA 1819 ROKU W NIEDZIELĘ

— *Z Krakowa* —

ARCHICONFRATERNIA MIŁOSIERDZIA.

Odebrawszy trzysta Złotych, które w udziale z reprezentacyi przez Amatorów Teatru, poprzedniczo, na zasilenie Kassy Towarzystwa Dobroczynności, a powtornie, w dniu 12tym m. b. dla nieszczęśliwych, ręki nadstawić wstydzących się, daney, do podzielenia nadesłane zostały; Zgromadzenie, Przezacnym Amatorom za podiętą pracę, publiczne złożyć podziękowanie uchwaliło.

Gdybym podeymował się skronie Wasze wieńczyć, szczególniey miałbym na baczeniu, że mówić zamierzam o Osobach, którym los iuż nie skąpił wielu darów od ludzi cenionych; te gasną iednak przy drugich Im własnych, a których źrodłem iest cnota. Maiąc zaś tł maczem bydź tylko winney Wam wdzięczności, nie unoszę się nawet tak dalece miłością własną, bym rozumiał, że piórem moim przydam zaszczytem, tych, których pamięć w sercach Przyiacioł Ludzkości tkwić będzie: sprawiedliwie przewiduię więc, że glos moy chcąc się wznieść do złożenia należnych Wam dziękczynień, błogosławieństwem od pięciudziesiąt sześciu Osób, a kwotą, w zwyż wspomnioną obdzielonych, przytłumionymby został. — Ostatnie iednak, naymilszą zapewne dla czułych serc Waszych, Przezacni Amatorowie Teatru, będzie nagrodą!

W Krakowie dnia 16 Marca 1819.

Piekarski, Starszy Bractwa.

ROZMAITOSCI.

Kiedyż się ziści Myśl powszechnego Pokoiu?
(Z Gazety Weimarskiey.)

Pod samowładnem panowaniem nie może ziścić się marzenie dobrego Xiędza Saint-Pierre, bo woyska gotowe nie zapewnią nigdy powszechnego pokoiu. Jeśli spełnienie tey wysokiey myśli pocieszy kiedy narody, tedy winne ią będą powszechności reprezentacyynych konstytucyy. Tych iest rzeczą mieć się tylko obronnie. Oby wkrotce nadszedł czas, w którymby zaczepka niemiała dla nikogo powabu! Skoro skarbce Królów przez reprezentantów tylko ludu będą napełniane, na owczas złoto i krew obywatelska nie będą lekkomyślnie trwonione, prawo stanowienia podatków, iest prawem zapobieżenia woynie Europa iedną tylko miała mownicę, teraz wznoszą się wszędzie, i wymowne głosy obrońców ludzkości, daią się razem

słyszeć w Londynie i Paryżu, w Bruxelli i Minchen. Prawdy obiawione w iedaym kraiu, przechodzą do drugiego; mownice narodowe są to wieże oświecone, które wszystkiem ludom udzielaią razem światła i przestrog, a rządy reprezentacyyne nazwać można wielką szkołą wzaiemnego się narodów uczenia.

Porownanie Samotnika z Zdobywcą.

Zdobywca wchodząc w siebie, znaydzie wiele do naganienia w swoich zdobyczach; samotnik będąc zawsze w sobie nie znayduie nic nagannego w swoich postępkach.

Namiętności powiększaią chwałę w oczach zdobywcy; samotnik uznaie ią taką iaką iest.

Zdobywca nie ceni tylko rzeczy świetne i przemiiaiące; samotnik ceni stałe i trwałe.

Gdy zdobywca wszystko pokona, pozostaie mu pokonać siebie samego; samotnik zaczena od pokonania siebie i inne zwycięztwo sądzi bydź niegodnem swey cnoty.

Łoskot est życiem zdobywcy: spokoyność czyni samotnika szczęśliwym.

Zdobywca potrzebuie wszystkiego dla swey szczęśliwości; samotnik nie potrzebuie niczego dla swey spokoyności.

Zdobywca gubi się w swoim wyniesieniu; samotnik utrzymuie się w swey mierności.

Zwycięztwo zdobywcy iest głośne; lecz samotnika użytecznieysze.

Zdobywca łaknie zawsze zdobyczy; samotnik przestaie zawsze na umiarkowaniu.

Swiat iest zamały dla zdobywczy, gdy dla samotnika mały zakącik wystarcza.

Nakoniec zdobywca iest dziełem świata, ambicyi i fortuny, a samotnik dziełem rozumu, mądrości i cnoty.

DONIESIENIA

Wydział Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości w Senacie Rządzącym, Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa, i Jego Okręgu. W moc Uchwały Rządzącego Senatu z dnia 9 Lutego r. b. do Liczby 3079 zapadłey; wzywa wszystkie Instytuta Publiczne, iakieykolwiek bądź natury posiadaiące Kapitały na Kachałach Kazimierskim i Chrzanowskim, w kraiu tuteyszym zabespieczone, a Konsygnacyią poniżey umieszczoną nie obięte, lub też obięte, lecz nie w takiey wierzytelności, iaka by Im od tych Kachałow istotnie przypadała, aby pretensyie swe w Wydziale Spraw Wewnętrznych przy Senacie Rządzącym zostaiącym w ciągu dni 30 likwidowali, po upłynieniu których likwidacya zamkniętą i Tabella sporządzona Senatowi Rządzącemu przedstawioną zostanie.

Ieżeliby więc Instytut który, z powodu zaniedbania Likwidacyi szkodę poniósł, Osoby, którym obowiązkiem było należytą w tym pilnosc zachować, szkody z tąd wyniknąć mogące Instytutowi swemu wynadgrodzić będą obowiązanemi. Wykaz Kapitałów i Czynszow likwidowanych przez Instytuta, które ciążą Kachaty Kazimierski i Chrzanowski.

			Złp.	gr.
1.	Kapitule Krakowskiey	. . . . . .	10,000	
2.	Dominikankom Domu mnieyszego w Krakowie	. —	4,200	—
3.	Konwentowi Lateraneńskiemu na Kazimierzu	. . —	19,000	—
4.	Konwentowi Lateraneńskiemu na Kazimierzu rocznego Czynszu	—	65	—
5.	Penitencyaryi przy Kościele Katedralnym w Krakowie	—	3,300	—
6.	Augustyanom na Kazimierzu	. . . . —	28,100	—
7.	Dominikankom na Gródku	. . . . . —	3,000	—
8.	Dominikanom w Krakowie	. . . . . —	17,000	—
9.	Bernardynom na Stradomiu	. . . . . —	1,266	— 20
10.	Bractwu S. Anny przy Kościele tychże Bernard: czyn: roczn:	—	10	—

11. Probostwu Szpitalnemu S. Ducha w Krakowie	—	1,600	—
12. Paulinom na Skałce w Kazimierzu	—	1,900	—
13. Kościołowi Panny Mar i w Krakowie	—	19,000	—
14. Norbertankom na Zwierzyńcu	—	3,000	—
15. Kościołowi S. Michała na Zamku	—	1,000	—
16. Szpitalowi S. Ducha w Krakowie	—	7,000	—
17. Szpitalowi w Chrzanowie	—	4,346	—
18 Plebanii w Chrzanowie	—	370	—
19. Plebanii w Trzebini	—	1,000	—

W Krakowie dnia 13 Marca 1819.

X. Łancucki S.
Darowski S.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Stosownie do Odezwy Kommissyi Włościańskiey przez Trzy Proteguiące dwory ustanowioney pod dniem 1 b. m. N. 65 do Senatu Rządzącego uczynioney oraz Reskryptu tegoż Senatu Rządzącego pod dniem 13 Marca r. b. N. 682 zapadłego, uwiadomia Publiczność, iż Folwark Gramatyka zwany przy Nowey Wsi w Gminie Zwierzyniec położony, wraz z Gruntem od Dziesięciu Morgów do wypuszczenia przez Publiczną licytacyą w Wieczną Dzierżawę (Erbpacht) przeznaczony został; oznaczaiąc więc termin na dzień 5 Kwietnia r. b. w godzinach rannych do licytacyi w Biórze Wydziału odbyć się maiącey uwiadomia zarazem, iż do współubiegania się o tęż Dzierżawę Starozakonni są przypuszczeni. Życzący sobie nabyć tey Dzierżawy stawić się zechcą na terminie i w mieyscu oznaczonym, zaś o warunkach licytacyi, o stanie tey realności w czasie licytacyi w Wydziale, a przed licytacyą w Kommissyi Włościańskiey dostateczną powziąść mogą wiadomość — W Krakowie d. 17 Marca 1819.

Kucieński.
Cadomski, S. W.

Wydział Policyi w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu, podaie do publiczney wiadomości, iż w dniu 22 b. m. o godzinie 9tey ranney w Biorach Wydziału Policyi nastąpi licytacyia publiczna na zakupienie dla Milicyi kraiowey Płotna łokci 1523 i pół, poczynaiąca się od ceny pierwszego wywołania po groszy 24 za łokieć. W tym przeto terminie maiący chęć licytowania Entreprenorowie, zgłosić się maią do Wydziału Policyi; zaś o warunkach licytacyi w tymże Wydziale każdego czasu wywiedzieć się będą mogli.

W Krakowie d. 8 Marca 1819.

Linowski S P.
Konwicki, Sek.

Dnia 22go Mięsiąca Marca 1819go r. w Krakowie przy Ulicy Grodzkiey pod L. 222 w drodze Exekucyi zaięte Ruchomości to iest komody, kanapy, krzesła, czapki różnego gatunku, tołuby Męskie. Chęć Kupienia maiących na mieysce oznaczone o godinie 2giey popołudniu w oznaczonym dniu wzywam. —— W Krakowie dnia 14 Marca 1819 roku.

Karol Gryziński Kom: Pisarz.

Gdy licytacya Dóbr stanowcza Charzewic i Mikołajowa, leżących w Powiecie Szkalbimierskim Woj: Krak na dzień 3 Lutego r. b. oznaczona, dla braku licytantów bez skutecznie odbyła się, przeto na wniosek podpisanego Kuratora, cena szacunkowa zniżoną została przez Sąd na Sum: 100.000 złp. w monecie srebrney Polskiey i nowy termin do licytacyi na dzień 16 Kwietnia r. b. ustanowiony. Uwiadomia zatym podpisany chęć kupna maiących, aby na terminie tym przed JW. Sędzia Dwernickim, przed którym odbędzie się sprzedarz, w Gmachu S. Leonarda w Kielcach, zaopatrzeni w wadyium 10,000 złp. stawili się. Warunki przeyrzec można każdego czasu w Kancelaryi Tryb: Woj: Krakowskiego. — W Kielcach d. 7 Marca 1819.

J. K. Fachinetti Kurator.

Dyrekcyia Główna Górnicza. — Z mocy Reskryptu Wysokiey Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 19 Lutego r. b. Nro $\frac{1}{1}$ Stycznia 19 wydanego, zawiadomia ninieyszym i wszystkich chęć kupna produktów Propinacyinych maiących, iż w dniu 14tym Kwietnia r. b. w Kancellaryi Główney Dyrekcyi Górniczey w Mieście Kielcach o godzinie 10tey rano, zacznie się odbywać Licytacyia publiczna następuiących produktów propinacyinych to iest:

Słodu pszennego Korcy 21, garcy 16 za korzec 1	Złp.	42	gr.
Słodu Jęczmiennego Korcy 430 garcy 14 korzec	—	12	—
Chmielu funtów 17 Cetnar rachuiąc po	—	39	—
Wódki okowity na 3cią Wodę garcy 1801 $\frac{7}{16}$ garniec	—	3	— 15
Wódki przepalaney garcy 11½ garniec	—	5	—
Wódki Ordynaryiney Garcy 318$\frac{3}{16}$ Garniec	—	2	— 10
Piwa Beczek 14 którego cena Beczki	—	10	—

i ciągle aż do uskutecznienia sprzedarzy za gotową zaraz zapłatą kontynuować się będzie. — O warunkach Licytacyinych każdego czasu w Kancellaryi Główney Dyrekcyi Górniczey dowiedzieć się można. — Życzących sobie zatem tego kupna na oznaczony, Termin, zaopatrzonych w należne Vadium zaprasza. — Działo się w Kielcach na posiedzeniu Główney Dyrekcyi Gorniczey dnia 4 Marca 1819. roku.

Za Dyrektora Głównego *Beker*.
Tomaszewski Sek. jen.

Koniczyny znayduie się w dobrym bardzo gatunku korcy kilkanaście na sprzedaż w Kamienicy pod Nr. 463 na ulicy S. Jana, u gospodarza Adama Str..ińskiego.

Kamienica zupełnie wyreparowana, z stayniami, i t. d. w Krakowie w ulicy Floryiańskiey pod Nr. 520, iest każdego czasu do naięcia lub sprzedania. Życzący sobie naięcia lub kupna raczą się do właściciela mieszkaiącego w teyże Kamienicy zgłosić.

Pani Windisch, Malarka miniaturowych portretów, powracaiąc ze Lwowa do Wiednia, przybyła do Krakowa, i mieszka w Rynku w Hotelu Drezdeńskim u P. Lipińskiego na drugim piętrze pod Nrem 11.

Działo się w Krakowie dnia 3 Lutego 1819 r.

Na żądanie W. Franciszka Lipczyńskiego, Obywatela Kraiowego w Okręgu W. M. K. w Dobrach Karniowie zamieszkałego Powoda, którego Pełnomocnikiem w ninieyszey sprawie iest W. Felix Słotwiński O. P. D. Patron Sądowy.

Ja Woźny niżey Jmmatrykułę wyrażaiący w Jmieniu Rządu Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu. Wzywam wszystkich mogących mieć iakowe pretensyie do Wsi Karniowa w Okręgu W. M. K. leżącey, pierwey JW. Wilhelma Hrabi Zeleńskiego, a teraz W. Franciszka Lipczyńskiego iako nabywcy dziedziczney, ażeby w przeciągu sześciu miesięcy od daty tegoż Aktu do nabywcy tychże Dóbr lub W. Felixa Słotwińskiego Pełnomocnika w Krakowie przy Ulicy Szerokiey pod L. 78 zamieszkałego zgłaszali się i pretensyie swoie legalnemi dowodami poparte, dla załatwienia onych sądownie lub zasądownie produkowali, w przeciwnym bowiem razie, po upłynieniu tegoż terminu, W. Lipczyński żądałby na mocy przedawnienia aby wszelkie pretensyie do tychże Dóbr formować się mogące umorzonemi były którego, to Aktu Kopiia na Drzwiach Jzby Audyencyonalney Trybunału I. Instancyi W. M. K. przybita, oraz do Bióra JW. Prokuratora tegoż Trybunału złożona i w Gazetach po trzykroć co sześć tygodni umieszczoną zostaie.

Jgnacy Żyki Woźny.

Widziałem d. 3 Lutego 1819. *Leon Chwalibogowski Prokurator.*

Dwie Kopiie niniejszego wezwania w Biórze urzędu Publicznego przy Trybunale I. Jnstancy W. M. K. wręczyłem, drugą na Tablicy w Jzbie Ustępowey tegoż Trybunału iak wyżey zawiesiłem dnia 3 Lutego 1819 iak podpis JW. Chwalibogowskiego Prokuratora dowodzi świadczę.

Jgnacy Żyki Woźny.